

*Du grønne,
glitrende juleøl*

om readme

readme er gratis og blir skrevet for studenter ved data og komtek.

15. årgang nr. 6, 2014

redaksjonen

redaktør
mats byrkjeland

økonomi
gustav nore

layoutansvarlig
patrick skjennum

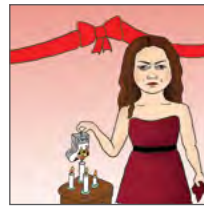
medvirkende
marit brendbekken rudlang
einar johan trøan sømæen
tuva selstad dybedokken
hans henrik grønsleth
ragnhild cecilie neset
trond moen al-kasim
stein-otto svorstøl
stian steinbakken
sandra skarshaug
ingvild oxaas wie
sigurd berglann
mikal bjerga
fredrik gram
askjentoft

kontakt

e-post
readme@abakus.no

adresse
readme, abakus
sem sælands vei 7-9
7491 trondheim

nettutgave
readme.abakus.no

Julegavetips

Lurer du på hva du absolutt ikke skal kjøpe til jul?

4

Ludøl

Fra et førstepersons-perspektiv. Gulp.

12

Døden ...

... men ikke på en sånn deppa måte.

22

Leiar

Redaktør: Mats Byrkjeland

«Det nærmar seg jul» er det folk går rundt og seier om dagen. Men det er jo framleis ei stund til, og ein har mykje å gjere før den tid. Likevel verkar det som at me ikkje klarar å vente med å handle gåver, danse rundt grantre og syngje «Bjelleklang».

Julebrusen og julegodtet er i butikken. Juleølet er kome på polet. Du sit og les juleutgåva av **readme**. Ein skulle tru dette var fint og flott. Likevel kan du – som kvart år – gå og høyre på folk klage, riste på hovudet og seie ting som til dømes «Huff, no er julemarsipanen her – og me

er framleis i november!» eller «julebrus drikk eg ikkje før desember!».

Det er vanskeleg å kome i julestemning når ein må sitje dagen lang på lesesal og lese om *kognitive arkitekturar*, *konjunktiv normalform* og det som verre er. Men det hjelper jo at ein kan ete pepperkaker og drikke gløgg og julebrus medan ein gjer det. Kanskje snør det ute. Kanskje speler dei julesongar på Abakus-kontoret. Og så kjem brått dagen du har venta på, den siste eksamensdagen, og juleferien er i gang!

De enkle poengene

Tekst: Stein-Otto Svorstøl
Layout: Patrick Skjennum

Ett studiepoeng i Norge tilsvarer et ECTS-poeng, som igjen skal tilsvare mellom 25 og 30 arbeidstimer. Tror du ledelsen ved NTNU er klar over det?

Studiepoengene er vårt mål på arbeidsinnsats i emner, altså hvor mye tid det er tiltenkt at en skal legge ned i et emne i løpet av et semester. Årsaken til at man har dette, må være at en student skal få en oversiktlig arbeidsuke og kunne vite hvor mange emner det er realistisk å kunne ta i løpet av et semester.

I Norge har vi altså studiepoeng, som bare er et norsk navn på disse ECTS-poengene. ECTS står for «European Credit Transfer and Accumulation System», og det eksisterer fordi – som navnet tilsier – at det skal være enkelt å sammenligne karakterer fra ulike europeiske land. Med ECTS skal karakterene dessuten normalfordeles i etterkant

av retting, og systemet har hele to strykkarakterer. Årsaken til at det er to, er at de har en egen som er «nesten» ståkarakter. Disse momentene har ikke den norske implementasjonen. Hos oss skal karakterene settes etter kvantitative krav, og vi har kun én strykkarakter, «F».

Verdien av arbeidsmengden er på sin side den samme, og ett studiepoeng skal medføre en arbeidsmengde på mellom 25 og 30 timer i løpet av et semester. 30 studiepoeng medfører da altså mellom 750 og 900 arbeidstimer. Det betyr videre at når man har fire emner, hver på 7,5 studiepoeng, så burde man kunne forvente at arbeidsmengden på disse fire emnene er den samme. Kan man det ved NTNU?

Allerede første semester får de fleste erfaringer at for eksempel ExPhil ikke nødvendigvis trenger å ta så mye tid. Man kan selvsagt trekke det

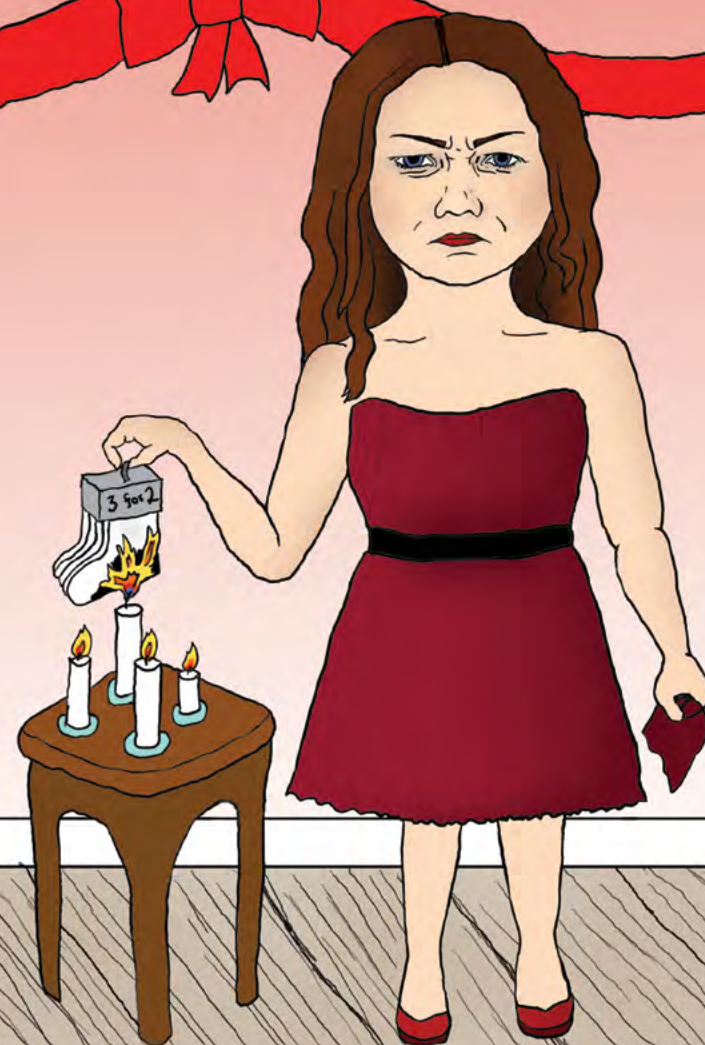
deilige argumentet at «man ikke nødvendigvis trenger å jobbe mye, med mindre man vil ha en god karakter». Dette er i og for seg et godt argument, i alle fall hvis det hadde vist seg å stemme. Det er ingen brannfakkel at det finnes flere 7,5-poengsemner ved NTNU med lite obligatorisk arbeid – emner som heller ikke er en tung sekk i eksamensperioden. Burde ikke dette reflekteres i antallet studiepoeng?

Dette skulle ikke vært et problem, dersom det ikke hadde vært for at man beregner karaktersnitt med bakgrunn i studiepoeng. Årsaken til denne praksisen er selvfølgelig at tyngre fag skal telle mer på snittet. Når alle fag teller nøyaktig like mye er det ingen gevinst i å legge mer tid i tunge fag, og å nedprioritere de lettere. Så, kjære NTNU: er det for mye å forlange at arbeidsmengde og studiepoeng samsvarer – det er tross alt det studiet skal munne ut i, er det ikke?

Julegavetips

Vi vet alle at julegaver er noe herk. HERK, sier jeg. Sliter du også litt med julegavehandelen? Vel, her skal du få noen tips du virkelig bør følge.

*Tekst: Sandra Skarshaug
Illustrasjon: Ragnhild Cecilie Neset*

O'Jul Med Din Vrede

Alle har opplevd å få elendige gaver på julaften. Ubrukelige gaver som ender opp bakerst i skapet, og som aldri ser dagens lys igjen. Gaver som får deg til å føle deg ubetydelig og glemt. Men, jeg skjønner godt hvorfor disse gavene ender opp under juletreet år etter år. For de er som oftest et resultat av den enkleste og raskeste utveien i en ellers uutholdelig og stressende julehandel, i hvert fall nå når den travle eksamensperioden melder sin ankomst. Eventuelt kan situasjonen være det litt mindre hyggelige alternativet – avsenderen orket ikke å legge noen innsats i gaven din. Det er forsåvidt greit det, men da ville jeg heller foretrukket å ikke få noen gave i det hele tatt. Dette leder oss til mitt første tips. *Ikke* føl deg

tvunget til å gi en julegave til noen du egentlig ikke vil gi en julegave til. *Ikke* gi julegaver bare for å gi. Jævlig unødvendig. Hvorfor bruke masse penger på dritt som havner bakerst i det nedstøvede skapet?

Problemet er bare at det har dannet seg en eller annen syk norm i samfunnet vårt, som sier at vi *må* gi julegaver. Og om noen gir julegave til deg, så *må* du jo gi tilbake. Det er bare sånn det er. Greit nok, det er hyggelig å faktisk få julegaver og finne en pakke med navnet sitt på under juletreet. Samtidig er skuffelsen så enormt stor når realiteten ikke lever opp til forventningene til hva pakken skulle inneholde. I hvert fall når julegaven består av bare sokker.

Nå Tennes Tusen Sokkepar

For hva er egentlig greia med sokker? Ikke kjøp sokker. Du kommer mest sannsynlig til å bli betraktelig mindre likt av mottakeren av denne sokkehaugen. Neida, du gir jo ikke bare ett par tekniske treningssokker. Du presterer faktisk å kjøpe en typisk 20-pakning med bomullssokker av den laveste kvaliteten som finnes. Så sitter vi der da. Med en enorm haug av sokker, og en inteteksisterende følelse av lykke. Klart eksisterer det enkelte mennesker som faktisk blir glad for å få sokker, men de er en sjelden rase. Unntaket er selvsagt om du har strikket et par ullsokker selv, men det er det de færreste som gjør. Bare hold deg unna sokker. Det samme gjelder deodoranter og parfymen. Jeg snakker spesielt om disse gavepakkene som

inneholder begge deler, til en sær fin pris i *alle* skjønnhet- og velværeforhandlere i landet. Ikke røsk dette med deg mens du stresser deg gjennom julegavehandelen din, bare fordi det var billig. Lukter vedkommende vondt? Nei? Ikke kjøp det. Var svaret derimot ja? Ikke kjøp det. Det har seg nemlig sånn at mennesker har ulike preferanser på lukt, og da også som regel en spesiell duft de foretrekker. Vi har også andre gaver, som enten kan være en fallgrube eller en fulltreffer. Gaver som du må kjenne personen for å kjøpe. Ikke – og jeg mener det virkelig – ikke kjøp spesifikke gavekort eller abonnement på noe du ikke er sikker på at vedkommende ønsker seg. Det er *ikke* så sinnsykt kult å få et treningsabonnement i julegave dersom du hater å trene. Det er

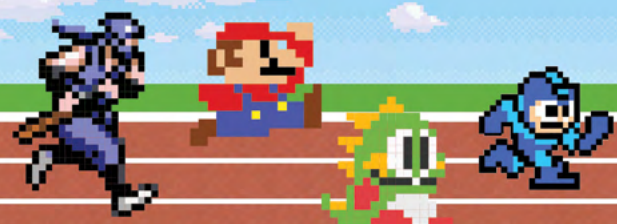
ikke spesielt hyggelig å få et gavekort på Vinmonopolet om du er avholds. Du skjønner tegninga.

Deilig er de gjennomtenkte

Så, hva skal du gjøre? Hvordan gir du en gave som du med sikkerhet kan si at vedkommende kommer til å bli oppriktig glad for? Planlegg. Det høres kanskje tidkrevende ut, men det er virkelig verdt det, og det er det beste tipset du kan få. Kanskje nevnte vedkommende noe for et par måneder siden, som kunne vært av nytte for deg? Få det med deg. Ikke la det gå i den forbanna glemmeboken. Det varmer virkelig når du husker noe som personen overhodet ikke trodde at du brydde deg om. Legg inn litt energi og innsats. Er det så sinnsykt vanskelig?

Tenk gjennom hvilken person gavemottakeren er. Hva interesserer personen seg for? Er det noen spesielle hobbyer du kan koble gaven til? Er personen glad i konserter? Kjøp for eksempel et gavekort på Billettservice. Liker personen å lese? Kjøp «How to Avoid Huge Ships» av John W. Trimmer. Har du sinnsykt dårlig råd? Spar heller pengene dine selv. Folk vil tilgi deg, mest sannsynlig. Å komme med spesifikke julegavetips er det egentlig liten vits i. Mennesker er ulike, og alle har forskjellige preferanser. Ikke alle gutter ønsker seg det samme dataspillet (med mindre det er det nyeste «Call of Duty»). Ikke alle mødre synes det er fantastisk å få kjøkkenutstyr år etter år. Det er derfor du må vite hva personen interesserer seg for: Gi en julegave som er fantastisk. Hvis ikke, bare drit i det.

Speed Running

Speedrunner: Trond Moen Al-Kasim
Layout: Patrick Skjennum

Visste du at det eksisterer et nettsamfunn av spillentusiaster som får cosplay-gutta til å virke populære? Og som bruker flere år på å perfektionere ferdigheter i spill du har lagt på hylla for lenge siden? *Speedrunning* er akkurat like nerdete som det høres ut som.

Hva er dette spør du? Speedrunning går helt enkelt ut på å fullføre et videospill på kortest mulig tid. Ved nøyaktig ruteplanlegging, presise triks og utnytting av *bugs* kan man oppnå svært raske tider sammenlignet med den konvensjonelle måten å spille på. Alle spill kan bli *speedrunnet*, og hvert spill har egne regler og krav for at et run skal bli godkjent. Mange gamle spillklassikere er populære fordi det er oppdaget tidsparende *bugs* i spillene. Det oppdages slike *bugs* hele tiden, og verdensrekordene i speedrunning blir kortere og kortere.

Rutevalg

Skal man få en god tid må man våge å ta sjanser.

Triksene man utfører er ofte svært vanskelige, og de sparer deg bare noen sekunder her og der. Ruten man velger må derfor være valgt ut fra en kombinasjon av egne ferdigheter, tålmodighet og risikovurdering. Skal man gå for det vanskelige trikset som sparer fem sekunder, og risikere å måtte gjenta en to-timers økt? Skal man gå for den beste tiden vil hvert sekund telle, og da sier det seg selv at det blir mange omstarter.

Kategorier

Det finnes flere underkategorier av spillene med krav om hva et speedrun må inneholde. Som oftest dreier det seg om hvor mye av spillet man hopper over. I mange spill er det ofte et antall prosent av spillobjekter man forholder seg til, men det varierer for alle spill. For eksempel har Super Mario 64 en 120-, 70- og 16-stjerners kategori. Dette fordi det er oppdaget såkalte *skips* i spillet som gjør at man kan drepe sisebossen tidligere. Det finnes også en *TAS*-kategori (*Tool Assisted*

Speedrun), hvor man bruker programvare for å endre input hver eneste frame. Dette åpner for bruken av latterlig presise triks, som ikke er fysisk mulig for mennesker å utføre. Det finnes også programvare med mulighet for å gå tilbake i tid hvis man gjør feil. Programvaren gjør at all risiko og ferdigheter fjernes fra likningen, og utfordringen ligger derfor heller i å finne den beste ruten gjennom spillet, noe som kan være svært tidkrevende. Enkelte *TAS*-runs har tatt opp til fem år å utvikle!

God underholdning

Det er tydelig at disse spillerne er drevet av en enorm lidenskap for spill og et stort konkurranseinstinkt. Så hva får de igjen for strevet? Litt heder og ære i utvalgte kretser? Kanskje gleden av å gi andre et kick når de ser sine gamle spill knust på rekordtid? Etter et rask søk på YouTube er det vanskelig å ikke bli imponert over ferdighetene disse spillerne viser. Er du nerd nok til å innrømme det samme?

Koietur med Turgruppa

Tekst og layout: Mats Byrkjeland

Likar du å traske i skog og mark? Er du typen som helst søv i sovepose, til lyden av knitrande fyr i peisen? **Drikk du kun vatn frå bekk? Då må du melde deg inn i Turgruppa.**

Helga 7. til 9. november arrangerte Abakus' turgruppe ein tur til to av NTNUI sine koier – små, enkle hytter som kan leigast til ein rimeleg penge. Me gjekk til Flåkoia første dagen og til Nicokoia dagen etter. Dette viste seg å verte ei helg med lange, men svært fine og hyggelege marsjar.

På fredagen tok me buss til Lundamo, og brukte litt over to timar på å kome fram til Flåkoia. Dette er ei utruleg hyggeleg hytte. Ho har sengeplassar til elleve, ei badstove og dobbel utedo. Koia ligg rett ved eit vatn, og har både robåt og koseleg utegrillplass til disposisjon. Denne kvelden naut me spaghetti bolognese med kakao og sjokolade til dessert. Jentene laga mat og gutane henta vatn, hogde ved og fyrte bål. Det tok tid å varme hytta, men gode klede og dansing til gitarkomp hjalp gode.

Etter ei god natts søvn var det på tide å gjere seg klar for ei lang marsj. Det bar ut på tur rundt klokka halv to. To nye koieturistar, Mathilde og Karl, slo seg saman med oss denne dagen.

Det var ikkje vanskeleg å ha det hyggeleg på tur. Når ein har rikeleg med kjeks og sjokolade, ein liten trall her og der og oppdikta historiar om den livsfarlege *spekkmauren*, går turen glatt. Det vart fort mørkt, og me fekk testa nattsynet vårt. Etter å ha gått i rundt fire timar tok me ein lengre pause der me fyrte opp eit bål og grilla pølser med nydeleg pinnebrød som Anna og Lisa hadde bakt same morgon.

Så var det siste etappe igjen. Me måtte klatre opp skråningar, krysse myrar og gå rundt vatn i lyset frå ein vakker fullmåne, før me fann fram til Nicokoia – den eldste koia av alle. Me var framme rundt klokka ti på natta. Så var det å finne vatn og lage middag, som tok rundt tre timar (mykje på grunn av ein motvillig primus). Det vart ikkje mykje kortspel før me kubba, men litt quiz fekk me til.

Sundag morgon var det same regla. Me måtte lage frukost, hogge ved og kome oss av garde for å rekke siste buss heim. Olav hogga ved så han fekk «Gimli til å sjå ut som ein speidargut» (sitat Karl Ivar).

Etter eit par timar i terrenget gjekk resten av turen på bilveg. Me merka at me hadde dårleg tid: Siste buss gjekk 19:50, og me hadde to timar på oss på å gå åtte kilometer. Me gjekk så fort me kunne, jogga til tider, og kjende gnagsåra forverre seg med kvart steg me tok. Likevel endte me opp med å kome fram til busstoppet tjuve minutt før bussen skulle gå. Då kunne me snike oss innom den lokale bensinstasjonen og kjøpe oss velfortente glas-cola og bollar. No sit me med blemmene våre og gler oss til neste tur.

Vil du òg vere med i turgruppa? Ta kontakt med Håvard Magne Fagervoll på haavarmf@stud.ntnu.no.

Gløsløken

Gløshaugens glutenfrie nyhetskilde

Android Wear slår an Brusens Villa forherliger overforbruk

Tekst: Mats Byrkjeland

JORDA – Du har kanskje hørt om smartklokkene Motorola Moto 360 og LG G Watch – klokker som kjører Android og har alle mulige funksjoner. Men det er ikke bare klokker det går i; Samsung har nettopp offentliggjort et samarbeid med smartlyspære-produsenten LIFX om å lage *Samsung S-Boxer*, en smart boxershorts som kan styre lysene på soverommet ditt. En ereksjon etter klokka 20 vil sette på romantisk, rødt dempa lys. Den kan måle søvnrytmen ved å måle morgenbrødaktiviteten din, og vekke deg lydløst med vibrasjon når du sover lettest.

LG jobber også med nye smart-produkter. LG Z-Bra er en ny smart-BH som ryktes å lanseres rundt mars neste år. Med hendige modi som *Sport*, *Party* og *Comfort* er BH-en både praktisk og allsidig. Sport-modus strammer opp, så du er klar for joggetur. Party-modus blåser opp hvis man vil ha mer å vise fram på vorspielet. Comfort-modus er mer løssluppen, så man kan slappe av på sofaen.

Tekst: Stein-Otto Svorstøl

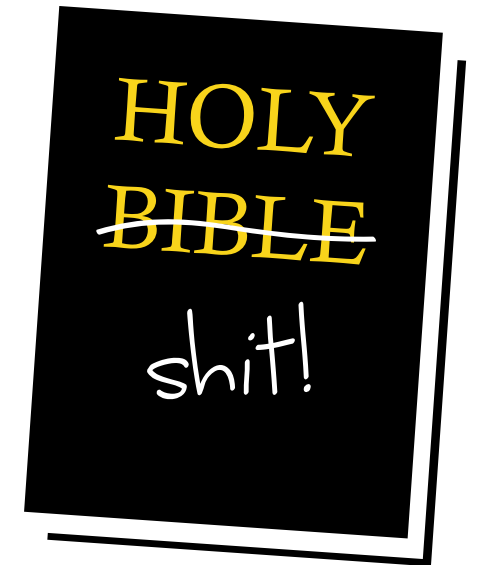
NORGE – Den norske sukkerdrikken som går under navnet «Villa», har lenge vært kjent som en fantastisk velsmakende brus av typen champagne, som både unge og gamle gjerne nyter i både stekende hete og på rolige lørdagskvelder. I det siste har imidlertid en ny bevegelse i norsk sukkervannindustri oppstått. Facebook-gruppen «Nei til Ringnes' forherligelse av overforbruk og materialisme» har den siste tiden fått hele tre nye medlemmer. «Brusen heter jo Villa!» begynner gruppens administrator Ed Bull, som lot seg intervju av Gløsløken per telefon. «Jeg bor i rekkehus og trenger for pokker ingen villa. Ringnes bruker brusen bevisst for å legge et press på forbrukeren om overforbruk og pengesløsning.» Han utdyper videre at spesielt etiketten, hvor det er bilde av en villa, håner alle uten en villa som måtte forville seg inn i en dagligvareforetning eller kiosk. «Som om ikke det er nok er det brus av typen champagne!» avslutter Bull. På spørsmål om gruppen mener

at brusen smaker godt, innrømmer han at de gjennomførte en undersøkelse for to dager siden, og at svaret var et entydig «ja.» Foreløpig sliter de med rekrutteringen.

Bibelsk Julebabbel

– Fritt etter Lucas

Babler: Hans Henrik Grønseth

¹Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele kloden skulle innskrives i manntall. ²Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. ³Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by. ⁴Josef, som var av Davids hus og ætt, reiste derfor mot Judea og Davids by Betlehem. ⁵Med seg hadde han sin trolovede, Maria. Hun var jomfru og ventet barn – ⁶say what?!

⁷Josef undret seg fra tid til annen hvorledes dette kunne ha gått til. Maria forsøkte å berolige Josef ved å si at det var «Guds barn» hun ventet, ⁸men Josef hadde til gode å møte denne Gud, og visste ikke egentlig hva han synt om fyren.

⁹Og mens de sto der i den lange manntallskøen, ¹⁰og irriterte seg over folk som brukte kleine «ja, nei, lenge siden, altså»-samtaler med fjerne

bekjente kun for å snike i køen, kom tiden da Maria skulle føde. ¹¹Og hun fødte sin sønn, ¹²hennes førstefødte. Hun tørket ham for blod og gørr, svøpte ham og la ham i en krybbe. ¹³For det var ikke plass til dem i herberget – det var tross alt juletider.

¹⁴Det var noen gjetere der i nærheten som var ute og holdt nattevakt over sauene sine. ¹⁵Med ett stod en Herrens engel foran dem, ¹⁶og Herrens herlighet(!) lyste om dem. De ble meget forferdet. ¹⁷Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: ¹⁸I dag er det tilbud på grytekluter på Kitch'n! Billig, billig, billig!» ¹⁹Og med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærs-kare, som lovpriste Gud og julen og sang:

²⁰«Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden, og sånt.»

²¹Det banket på staldøren. Josef åpnet, og tre tilsynelatende vise menn sto foran ham. ²²«Kaspar», sa den ene før han bukket lett og trådte inn i stallen. «Jesper», «og Jonathan» sa de to andre, og fulgte etter inn i stallen. ²³Alle hadde de skjegg, og alle hadde de gaver med til det lille barnet. Gull, røkelse og en liten lys blå sutteklut.

²⁴Maria takket for gavene og sa med ett: ²⁵«Jesus skal barnet hete. Og Kristus skal det hete. ²⁶Og hvert år skal denne dag feires, over hele verden, og alle skal bruke ²⁷mange, mange penger på unyttige gaver, ²⁸og gi dem til hverandre.»

Slik lyder Herrens ord. Ha en riktig god jul!

Nikola Tesla

Tekst: Mikal Bjerga
Layout: Sigurd Berglann

Nikola Tesla. Du burde ha hørt navnet før. Han er som en superhelt for nerdene og er obligatorisk pensum for dem alle. Og helt ærlig, hva er vi på Gløshaugen om ikke nerder? Så ta deg en pause og finn ut hvorfor herr Tesla var en over gjennomsnittet ålreit type.

Gløshaugens våte drøm

Nikola Tesla, født 1856 i det vi i dag kaller Kroatia, var en serbo-amerikaner som ville gjort selveste Åsmund Eldhuset til skamme. Det er kanskje vanskelig å tro, men det har eksistert smartere mennesker enn den mektige Åsmund. Tesla hadde blant annet den svært misunnelsesverdige evnen til å memorisere hele bøker, gjøre avanserte matematiske beregninger i hodet og visualisere fantastisk komplekse konstruksjoner. Dette gjorde ham i stand til å gå fra en idé til å

bygge utrolige maskiner uten å noensinne skrive noe ned. Dette har vist seg å være både heldig og uheldig for oss dødelige som kom etter.

Den ekte Electro

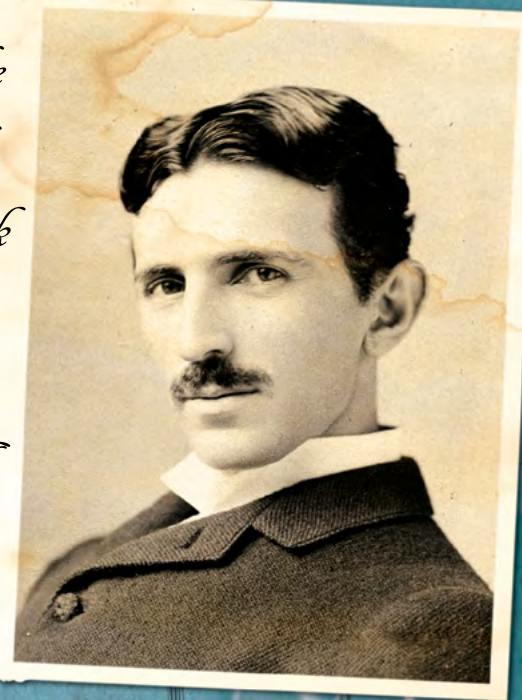
Tesla gjorde mange syke greier. Når jeg sier syke greier, så mener jeg ikke å kryssavle edderkopper med hvithaier eller å skrive *Fifty Shades of Grey*. Nei, jeg tenker på alle oppfinnelsene hans, og ikke alle har blitt reproduisert i ettertid, rett og slett fordi han gikk med spesifikasjonene i hodet. Et kroneksempel på at dette var gunstig for oss var Nikola Teslas dødsstråle. Dette var et våpen som Tesla påsto kunne skyte ned 10 000 fiendtlige fly på over 300 kilometers avstand og få hele hærer til å falle døde om der de sto. Heldigvis var ingen interesserte nok til å finansiere prosjektet i full

skala, men planene ble, ifølge Tesla selv, forsøkt stjålet. Gjerningsmennene dro tomhendte hjem, da planene kun eksisterte i det vidunderet Tesla kalte hjernen sin.

Noe annet Tesla skal ha produsert er kulelyn. Dette er lysende, sfæriske objekter som ofte assosieres med tordenvær, hvis selve eksistens det strides om. Ingen har nemlig klart å reproducere fenomenet ordentlig. Bortsett fra Nikola Tesla da. Han skal også ha klart å lyse opp 200 lyspærer med en strømkilde på over 40 kilometers avstand – trådløst. Dette forstår man heller ikke hvordan han fikk til, da bare en brøkdel av fremgangsmåten ble skrevet ned.

Wardenclyffe-tårnet var en videreføring av dette eksperimentet. Dette tårnet skulle, i tillegg til å

“Let the future tell the truth and evaluate each one according to his work and accomplishments. The present is theirs; the future, for which I really worked, is mine.”

sende trådløse signaler, bevise Teslas teorier om muligheten til å overføre trådløs strøm verden over, og gratis attpåtil! Dessverre ble prosjektet stoppet da investorene fant ut at det ikke var mulig å regulere strømmen og derfor ikke kunne ta betalt for det.

Futuristen

Så langt virker det kanskje som Tesla gjorde mye rart som ikke egentlig resulterte i noe? Det tar jeg fullstendig på min kappe og jeg kan nevne at par ting for å veie opp: Teslas oppfinnelser innen vekselstrøm satte i gang en ny industriell revolusjon og blir fremdeles brukt i dag; han fant opp radioen, som noen andre fikk en Nobelpris for; han designet verdens første vannkraftverk; han fant opp fjernkontrollen; han oppdaget Jordas resonneringsfrekvens (og skapte

påfølgende et jordskjelv), som det gikk nesten 60 år før noen kunne bekrefte.

Kort sagt har mannen fortjent heltestatusen. Han var et geni som levde for vitenskapen. Om dette ikke skulle vært nok til å bli forgudet av nerdekulturen, så kan det nevnes at han levde i sølibat i hele hans liv, da han ikke ønsket å bli distraheret fra arbeidet sitt. Man kan kun gjette hva han hadde syntes om Trondheims kjærestegaranti, eller Bodegaens for den saks skyld.

Riv ruskende

Dessverre døde denne enestående mannen alene og i fattigdom, stort sett på grunn av det faktum at han hadde mer enn to-tre skruer løs mot slutten. Blant annet påsto han å elske en av duene han ofte

matet somen make, og at hun ga ham mening med livet. Det er kanskje ikke så overraskende at det var på denne tiden han jobbet med dødsstrålen sin. Konspirasjonsteoretikere kan kose seg med at FBI beslagla alle Teslas eiendeler etter hans død, for å gjennomgå dem for potensielt farlige gjenstander.

Til slutt vil jeg spørre deg om du noensinne har tatt deg selv i tenke at strøm, elektrisitet og slikt er utrolig OK greier? Har du ikke gjort det før, anbefaler jeg at du tar deg et minutt nå, og forestiller deg livet uten. Dersom du enda ikke er overbevist, se for deg et liv der du ikke kan google øvingsspørsmål eller «bare sjekke koken om jeg har gjort det riktig.» Nå tenker jeg vi er på samme side. Da kan du i ditt stille sinn sende ut en liten takk til Nikola Tesla, og gi sidemannen en liten dytt og si at han skal gjøre det samme.

Ludøl.

«§-2: Spilletets hensikt er å gi studenter et meningsfylt fritidstilbud.»

Tekst og layout: Stian Steinbakken

Lørdag 1. november møtte LaBamba, Arrkom, PR og **readme** opp med hver sin representant for å holde Ludøl-tradisjonen i live, og konkurrere om å få æren av å delta i O'Store Kielderfest. Første regel når man sier ja til å være med på Ludøl er: Vit hva du begir deg ut på.

Regler?

Ludøl er et spill som bygger på vanlig ludo, med et par betydelige tilleggsregler. Som navnet antyder involverer spillet øl. Store mengder øl. Ludobrikkene erstattes med ølglass, og hver gang en brikke slås ut må den drikkes av eieren. Dette skal gjøres på under ti sekunder mens de andre deltagerne teller ned høyt. Så i likhet med fadderperioden: ikke noe drikkepress. I tillegg har dommeren fullmakt til å dele ut straffepils. Straffepils kan for eksempel bli tildelt hvis en

spiller ikke følger med når det er hans eller hennes tur, en deltaker spiller for passivt, en spiller søler, eller andre utilgivelige lovbrøytelser. Altså, kan du straffes for hva enn dommeren ser på som straffeferdig. Dette skjer – ikke så overraskende – oftere jo lengre ut i spillet man kommer. Spillet avsluttes for den som for tredje gang ser seg nødt til å offentliggjøre sin middag, eller ved at en av spillerne får alle sine brikker inn og vinner ludoen. For å sikre tilskuerne eksepsjonell spyunderholdning er § 10 i reglene endret i år, slik at det sistnevnte teknisk sett ikke er mulig. Med andre ord kokte Ludølen egentlig ned til en «spy-standoff» hvor vinneren er den siste som spyr tre ganger. Og ja, spillerne har hver sin spybøtte mellom bena.

Heder og ære

Vinneren går så videre til kjellerfinalen

«O'Store Kielderfest», hvor vinnerne fra alle de individuelle kjellerne på Moholt kniver mot hverandre for å avgjøre hvilken kjeller som er best. Årets vinner ble Lars Erik Fagernæs som spilte for Arrkom. Gratulerer med det! Han skal da videre representere LaBamba og Abakus i det store oppgjøret mot de andre kjellerne til våren. Å spy tre ganger i Ludølen var tydeligvis ikke nok for Lars Erik, som imponerende nok fortsatte etter at ludølen var ferdig, og spilte til og med beer-pong senere på kvelden. Dog ryktes det om at han skal ha blitt funnet sovende i et busskur senere på natten.

Bisarr moro

Reglene i Ludøl kan for mange virke ganske ekstreme, meg selv inkludert. Jeg var ikke klar over hva Ludøl var da vi skulle nominere

en representant, og meldte meg selv frivillig i god tro. Jeg trodde vi skulle spille ludo mens vi drakk øl og koste oss, å la beer-pong. Så feil kan man ta. Ludøl er beinseriøst. Hver deltaker har sin egen coach som skal hjelpe deltakeren med å følge med når det er deres tur og gjøre strategisk korrekte valg. Ludøl involverer nemlig en god del strategi, i hovedsak taktisk spying. Når burde en egentlig spy? For å unngå å bli alt for full og klare å holde seg selv i spillet, burde ikke deltageren holde for lenge på ølet. Samtidig vil man ikke være for proaktiv, for en taper jo tross alt etter at man har spydd tre ganger. Derfor finnes det en hårfin balanse på når en burde spy, en balanse jeg definitivt ikke fant. I tillegg har deltakerne gjerne også en egen spybøtteansvarlig og dedikerte personer til å følge dem hjem, slik at de ikke ender opp i et busskur.

Kveldens forløp

Det hele begynte med at alle deltakerne måtte tømme alle fire glassene. Dette var bare en liten forsmak på hva kvelden skulle bringe. Til å begynne med var ølet kaldt og fylt med kullsyre, og tanken på å drikke det var faktisk appellerende. I tillegg begynte den gode alkoholfølelsen raskt å snike seg på, og det oppstod en liten illusjon om at det å spille Ludøl kanskje ikke ville bli så ille. Dette endret seg mildt sagt utover kvelden da ølet ble varmere og langt verre å få ned. Magen ble i likhet med meg bare fullere og fullere. Det ble til slutt en befrielse å spy. Minnene blir gradvis mer utydelige utover kvelden, men jeg synes å huske at etter andre spying, så kom tredje spying ganske suksessivt og spillet var over for min del. Dette var en stor befrielse.

Tidslinje

Varsel: tidspunktene under kan være noe (veldig) unøyaktige.

- **19:30** – Øltørsten er stor. Vi blir bedt om å tømme alle glassene. Digg.
- **20:01** – Begynner å bli veldig god i formen. Livet er herlig.
- **20:09** – Førstemann har spydd. Rutinert.
- **20:22** – Livet er ikke like herlig lengre. Kanskje på tide å spy snart?
- **20:23** – Spyr.
- **20:40** – Begynner å bli ganske så full. Begynner å bli vanskelig å huske ting.
- **21:00** – Synes å huske noe om å spy?
- **21:00 – 22:00** – N/A
- **22:03** – Hodet treffer puta og en komalignende søvn tar over.

God jul og
godt nyttår!

Ting du bør vite som siving

Kvantemekanikk

når logikken bryter fysikkens lover

Tekst: Gustav Nore

Den amerikanske fysikeren Richard Feynman uttalte en gang: «If you think you understand quantum mechanics, you don't understand quantum mechanics». Dette har vist seg å stemme, for du skal lete lenge for å finne en gren innen fysikken som er mer absurd en kvantemekanikken.

Tidlig på 1800-tallet ble det som i ettertid omtales som «Youngs eksperiment» utført for første gang av fysikeren Thomas Young. Dette eksperimentet har med årene dannet grunnlaget for det moderne og kjente «double-slit experiment» som igjen har vært med på å legge grunnlaget for kvantemekanikken slik vi kjenner den i dag.

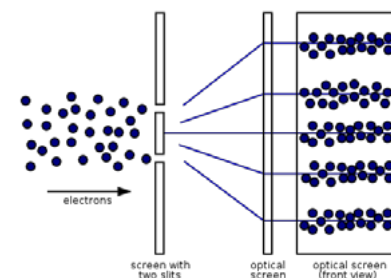
Forsøket gikk opprinnelig ut på å skyte elektroner mot et gitter med to åpninger og en sensor på baksiden. Hypotesen var at det ville bli registrert to fokuspunkter: Et et punkt for hver åpning. Det som derimot ble observert var et interferensmønster, slik man ser dersom man lar en bølge passere gjennom gitteret. Dette vises i figuren. Det uventede resultatet skapte hodebry, og det ble raskt utviklet en hjelpehypotese som gikk ut på at elektronene

i elektronstrålen interfererte med hverandre, og dermed skapte det uforklarlige mønsteret. Med utgangspunkt i hjelpehypotesen ble det satt i gang et nytt forsøk, men i stedet for å skyte ut en stråle med elektroner, ble det skutt ett og ett elektron av gangen. Med nytt mot ble resultatene gjennomgått, og konklusjonen var klar: Interferensmønsteret var fortsatt til stede.

Oppmerksomme elektroner

Dette kunne rett og slett ikke forklares, og det ble derfor satt opp en sensor ved en av åpningene i gitteret. På den måten kunne man observere hvilken av åpningene elektronet gikk gjennom. Det som ble observert brøt med all logikk og er fremdeles et mysterium i dag. Av alle elektronene som passerte gitteret viste sensoren at 50 prosent av elektronene gikk gjennom den ene åpningen, mens de resterende 50 prosentene gikk gjennom den andre. Den største overraskelsen kom imidlertid da man fant ut at elektronene ikke lenger dannet et interferensmønster, men heller to fokuspunkter som man tidligere hadde forventet. Elektronene oppførte seg annerledes da de ble observert.

Det ble konkludert med at elektroner både kan oppføre seg som partikler og bølger. Teorien som er gjeldende i dag er at elektronet, når det ikke blir observert, går gjennom begge åpninger i gitteret før det interfererer med seg selv. Når elektronet blir observert, oppfører det seg som en partikkel og velger en av åpningene. I tillegg ser det ut som om elektronet er i stand til å merke at det selv blir observert. Rent matematisk betyr dette at et enkelt elektron passerer gjennom begge åpningene samtidig som det passerer gjennom ingen av dem, og at det også passerer gjennom det ene eller det andre.

Ting du ikke bør vite som siving

Fisk

er et enkelt måltid

Tekst: Ingvild Oxaas Wie

Fisk er en tradisjonsrik ingrediens som altfor mange studenter avstår fra å bruke fordi det er dyrt og vanskelig. Faktumet er at det er hverken dyrt eller vanskelig – la meg hjelpe deg!

Den sunne middagen

Fisk er både sunt og godt. Blant folk flest er det en oppfatning av at fisk skal være så fryktelig dyrt og at det tar lang tid å tilberede den. Disse antagelsene har gjort at fisk gjerne utgår av budsjettet. Er det så lurrt?

Fisk er en ekstremt viktig kilde til næringsstoffer, slik som omega-3 og D-vitaminer som vi trenger masse av med tanke på hvor lite sol det er i Trondheim. Ved å spise fisk er sjansene mindre for hjerte- og karsykdommer. Rett og slett en

vinn-vinn-situasjon. Det aller beste med denne flotte næringskilden er at du lett kan lage deg et godt fiskemåltid til en grei pris, og på kort tid. Alt som trengs er litt planlegging og litt kunnskap om hva du kan gjøre. Ved bruk av disse få stegene, blir det en middag som smaker mye bedre enn grandisen fra frysedisken.

Stekeovnen – din beste venn

Det blir tenkt at man kan ikke gjøre noe annet mens fisken lages. Tiden er da inne for å hilse på oppfinnelsen stekeovn. Sett den på 200 grader, ta fram det antallet fiskefileter du vil ha og legg dem i en ildfast form. Trikket nå, for å få mer smak, er å bruke smaktilsetninger som tandoorikrydder, sitron, pesto eller grønnsaker med fisken. Etter disse stegene er fisken klar til å settes i ovnen i 15-20 minutter. Dette er god nok tid til å gjøre noen oppgaver på øvingen, eventuelt bare prokrastinere. Det er fortjent når man har laget et slik fint måltid.

Å bare spise fisk alene er kjedelig. Lag noe enkelt på siden mens du venter. Dette gir deg kanskje litt mer jobb, men å koke litt ris, poteter, grønnsaker eller pasta er ikke vanskelig. Når

fisken er klar, server den med en dæsj rømme eller crème fraîche, for ekstra smak. Det fine med tilsetningene er at du lett kan bruke dem igjen.

Et hav av muligheter

Det er uendelig av muligheter med fisk. Stekt fisk er et populært valg. Her anbefales sei, men alle typer er gode. Ønsker du noe enkelt, gå for woken. Wok opp litt grønnsaker og nudler, skjær opp fileten i biter, bland i «sweet chili»-saus eller kokosmelk, og du har en fullverdig middag på 1-2-3.

Hvem liker vel ikke taco? Laksetaco er en fin variant. Stek opp laks og miks den med tacokrydder. Resten av ingrediensene er opp til en selv. Dette er en fin middag for de som ikke er så glad i fiskesmaken. Fiskegrateng kan være en enkel utvei som også er billig. Bare husk at disse inneholder oftest bare 10-20% fisk.

Forskning har vist at fisk er av den maten som gjør mennesker lykkelig og er viktig for kroppen. Det finnes en rekke flere muligheter med fisk, det er egentlig bare å tenke litt. Fisk kan være et enkelt, billig og godt måltid – bare prøv!

readme «tester»

Juleøl

Det er kaldt. Du er kald. Din eneste trøst selges på flaske med en literpris på godt over 100 NOK. Heldigvis finnes det noen tapre sjeler som tester farvannet for å spare din økonomi: **readme** – *der det skjer, noen uker før du får lese om det.*

Tekst: Anders Wold Eldhuset
Layout: Patrick Skjennum

Skribenter, i hvert fall dem som tilhører studentfrivilligheten, gleder seg gjerne litt ekstra til slutten av høstsemesteret. Ikke fordi det blir mørkt og kaldt og trist og jævlig, ei heller fordi eksamen nærmer seg. Men fordi man vet at en mulighet snart vil by seg fram som en AIDS-befengt og sprøytenarkoman ungpике fra det tidligere Sovjet. En mulighet man nødig vil la gå ubemerket hen. En mulighet til å drikke **^H^H^H^H** prøvesmake årets juleøl under påskudd av at det er «arbeid». Igjen. Juleøl endrer seg ikke så mye fra år til år.

readme sin redaksjon er selvfølgelig intet unntak, og nøyaktig én dag etter at Aktieselskapet Vinmonopolet mottok årets utvalg av krydrede sterkøl, befant vi oss i Bankkvartalet for å ta det fra dem. Grunnet begrensede midler og begrenset muskelkraft har Polet fortsatt noen øl på lur, men vi fikk i hvert fall røvet med oss 57 flasker med ulike tegninger på.

Meta

Da de som drifter Abakus' IT-tjenester har vist seg å være ute av stand til å ta backup av viktige data, legger jeg inn et lite erfaringskriv til framtidige juleølsmakere i denne artikkelen. Forhåpentlig vil i hvert fall ett eksemplar være tilgjengelig på papir ved neste sesongbetonte smaksseanse.

- *57 øl er for mange øl til at en håndfull mennesker faktisk kan smake dem over kort tid.*
- *Etter en stund kan ingen lukte noe lenger.*
- *All norsk juleøl fra store bryggerier smaker likt. En kontroversiell uttalelse, men slik er det nå. / (Hansa | Ringnes | Dahls | Mack | CB | Borg | Aass) Juleøl / har mer eller mindre samme framtoning; den enkeltes preferanse er i stor grad geografisk bestemt.*
- *Jacobsen Golden Naked Christmas Ale er alltid best. Det er bare leit at den blir utsolgt med en gang den dukker opp på Polet. (I år ble den ikke satt ut i noen hylle en gang, den forsvant per individuell forespørsel før vi rakk å komme med slik en. Den vinner allikevel testen da.)*

Hva er egentlig juleøl?

Hvor stor er en fisk? Betegnelsen «juleøl» innbefatter mye forskjellig. Øl som faktisk smaker forskjellig, kommer gjerne fra ulike land eller fra bryggerier av ulik størrelse. Som det ble påpekt i forrige avsnitt, ligner de «vanlige» norske juleølene mye på hverandre. Men med en gang man retter ganen mot mindre bryggerier, blir landskapet straks mer spennende; ett øl minner kanskje litt om portvin, mens det neste smaker svakt av Zalo. Det er ikke veldig overraskende at nisjeselskapene både kan og må skille seg mer ut enn industrigigantene, men det er verdt å merke seg hvis man vil handle inn et spennende utvalg til ferien (eller eksamensperioden).

Det er ikke dermed sagt at Ringnes & Co. kun lager kjedelig øl. Hvis det står «Ekstra vellagret» på etiketten, eller noe slikt som «fnugg», «stjerne» eller «vilkårlig norrøn gud eller høytid», er det en viss sannsynlighet for at du faktisk kan bite deg merke i hva innholdet smaker utover «øl». Står det juleøl,

så får du juleøl. (Og til pinnekjøttet er det kanskje det du ønsker.)

Det bør også nevnes at ulike land har ulike meninger om hva juleøl skal smake. Du trenger ikke bevege deg lengre enn til Danmark for at forskjellen skal være merkbar. Danskene kan også lage øl, og er etter Norge den best representerte nasjonen i Vinmonopolets julehyller. Her finnes det mye ulikt, men trenden synes å være litt søtere og mer letttdrikkelig øl enn det de norske mikrobryggeriene typisk produserer. Det er ikke dermed sagt at de er kjedelige, bare litt lettere til sinns. Fra Belgia kommer det gjerne enda søtere øl, men ofte tyngre både i smak og alkoholinnhold. Britene slår ut håret på sitt britiske vis, og dypner humlen i litt honning og kanskje en teskje anis. Det eneste franske ølet i testen smakte fjøs med et hint av dueskit.

De merkvordige

Det kan sies først som sist: Denne testen tar ikke for seg hvert av de 57 ølene i detalj. Vi har allikevel tenkt

å gi deg en skjelven og småsvett hånd å holde i.

The good. *Jacobsen Golden Naked Christmas Ale.* Som du kanskje fikk med deg tidligere i artikkelen, inngikk ikke dette ølet i årets test. Det har til gjengjeld gjort det i en tidligere test, og da til stor fornøyelse. Det er en balansert, herlig sak med litt sitruspreg. Det faktum at det var utsolgt etter første dag, tyder på at det også er andre som liker Jacobsen. Av det vi faktisk drakk i år, likte **readme** sitt panel *Aass Vellagret Juleøl* for sin likørsjokolade, *7 Fjell Vinter* for sin humle og *Lervigs Jul* for sin anis.

The bad. *Berentsens Stelliger Divum* – ikke dårlig, men *bad*. Med sine 19% alkohol og oljeaktige konsistens, er dette et tungt øl. Men med mye sødme og en smak av kirsebær, egner det seg fint som dessertøl. *Ringnes Julebukk* er også et tungt øl, men 10 alkoholprosent lettere enn Berentsens. Det har preg av kaffe og røyk, og er en småkompleks sak man kan sitte og fundere over en mørk vinternatt.

The ugly. *Brasserie de la Pigeonelle Pigeo Noël.* Ingen i **readme** likte dette ølet; det smaker fjøs og fjærkre. Men det er økologisk, så hvis du er en tilhenger av kortreist frappuccino med dreads, kan det kanskje være noe. *Nøgne Ø Underlig Jul* delte panelet, men alle var enige om at Underlig Jul er underlig. Oppvaskmiddel og krydderkake var de vanligste referansepunktene, men om dette er en behagelig kombinasjon eller ikke er uvisst. Prøv selv.

En slags konklusjon

Verken samvittigheten eller hukommelsen tillater at vi kærer en faktisk vinner her, men det er da da virkelig ikke poenget heller. Nesten alle juleølene som selges på Vinmonopolet smaker godt, og noen av dem smaker også spennende. Bær ditt legeme dit hen, og kjøp ikke to flasker av samme sort. Det er kun én måte å finne ditt favorittøl. Og når du har funnet det, er det på tide å finne et nytt.

Lykke til!

Bygg nettsider med Grunt og Bower

Tekst: Stein-Otto Svorstal
Layout: Sigurd Berglann

Skal du lage en kompleks webapplikasjon, men aner ikke hva du skal bruke til enhetstesting, minifisering eller å kjøre den lokalt? Slapp av, det finnes verktøy for nettopp deg.

Har du en nettside du vil teste lokalt mens du utvikler? Er den kanskje avhengig av mange ulike JavaScript-rammeverk til klientsiden som for eksempel Bootstrap og Angular? Stresser det deg å måtte ha kontroll på alle disse avhengighetene? Slapp av og len deg tilbake. Andre har hatt problemet før deg, og verktøyene er lett tilgjengelige.

At det kan være vanskelig å lage en stor applikasjon når det er mange avhengigheter, kan de fleste være enige om. Når det kommer til verdsveven er det svært mange rammeverk man kan ta i bruk, og det kan være vanskelig å ha oversikten over alle sammen. Det kan dessuten være problematisk å se hvordan endringene du

gjør vil vise seg på selve nettsiden, for det er jo kjedelig å trykke «Ctrl + R» hele tiden. Hvordan forenkle hverdagen for en webutvikler?

Avhengigheter med Bower

Bower installeres med NPM (som du kan lese om i siving-artikkelen i foregående utgave). Det er viktig at det er globalt, så skriv «NPM install -g bower». For å legge til en avhengighet kjører du kommandoen «bower install 'pakke'». For eksempel er jQuery blitt nokså vanlig å ta i bruk, så for å få inn dette kan du skrive «bower install jquery». Finner du ikke pakken du vil ha tak i? Da kan du bare finne selve JavaScript-fila ved hjelp av Google, og installere den. Altså: «bower install JavaScript-lenke». Du kan gjøre det samme med en lenke til et «git-repository».

Som NPM har Bower en JSON-fil for å holde kontroll på avhengigheter. Initier den med «bower init» fra prosjektmappen. NPM sin fil

for å holde kontrollen på alt kalles «package.json», og i Bower heter den enkelt og greit «bower.json». Her holder Bower styr på det den trenger å vite om prosjektet ditt. I verdien «dependencies» ligger avhengighetene du har lagret. For å lagre en avhengighet til dette objektet, bruker du flagget «--save» til slutt i installasjonskommandoen. «bower.json»-filen kan du dele med andre som skal jobbe med prosjektet ditt, for eksempel kan du legge den med koden på GitHub. De med filen vil kunne skrive «bower install» i terminalen for å få alle avhengighetene. Disse legges i mappen «bower_components» under prosjektmappen.

Grunt fikser småjobbene

Grunt er en «JavaScript Task Runner» – et verktøy som kjører oppgaver for deg – skrevet i JavaScript. Hvorfor bruke et slikt verktøy? Automatisering. Jo mindre arbeid man trenger å bruke på repeterende oppgaver, som for

eksempel å minske størrelsen på filer, kjøre enhetstester og så videre, jo mer tid kan man bruke på å utvikle kule produkter. Man konfigurerer en enkelt fil med oppgaver – en «Gruntfile.js» – og kjører deretter oppgaver derfra.

Som Bower må Grunt være global, så «NPM install -g grunt». I mappen til prosjektet trenger du nå en «Gruntfile.js» som definerer ulike «tasks» – oppgaver – som Grunt skal kjøre. Ja, for en oppgave for Grunt kan for eksempel være å minske størrelsen på alle JavaScript- og CSS-filer, en annen å gjøre bildefiler mer kompakte. Det finnes flere biblioteker man kan benytte for å hjelpe til å løse disse oppgavene, og det finnes flere «Gruntfile.js»-eksempler ute på nettet.

To meget vanlige oppgaver å la Grunt gjøre for seg, er «serve» og «build». Hva innebærer disse? Førstnevnte er et lokalt kjøremiljø, det vil si å ha

en server lokalt som kan vise deg nettsiden, og helst reagere på endringene du gjør slik at du slipper å laste inn siden på nytt i nettleseren din hele tiden. Den andre oppgaven er å bygge et sett med filer som er klare for å legges på en webserver, altså filer som er minifiserte. Man kan gjerne også ha en «deploy»-oppgave som bygger og dytter filene opp på en server.

Det kan bli ganske mye å definere, men frykt ikke: Det finnes mange eksempler der ute. Dersom du for eksempel bruker en form for «seed-project» – et enkelt utgangspunkt for ditt prosjekt – som bruker Grunt, følger det gjerne en ganske pen konfigurasjon med. Eventuelt kan man alltid finne seg et verktøy for å starte et prosjekt, som for eksempel Yeoman.

Du kan også lage en «alias task», en oppgave som kjører flere andre oppgaver. Den kan du registrere med:

```
grunt.registerTask('navn', ['task1', 'task2']);
```

For eksempel kan vi ha en som både bygger, og dytter filene til serveren vår:

```
grunt.registerTask('builddeploy', ['build', 'deploy']);
```

Nå kan vi kjøre «grunt builddeploy», og Grunt vil gjøre alt sammen i en vending. Du kan ta deg en slurk kaffe og sjekke om Mannen har falt imens.

Som utvikler vil man helst fokusere på å utvikle, ikke sitte barnevakt for de teite rammeverkene man er avhengig av. Da er det viktig å ta det man kan i bruk, slik at applikasjonen din kan ruller ut uten at du trenger å bekymre deg for at alt er av siste versjon. Alene er ikke disse verkøyene stort, men sammen vil de gjøre hverdagen din langt enklere neste gang du skal skrive en webapp.

Normer og regler ved Døden

*Tekst: Fredrik Gram
Illustrasjon: Ask Jentoft*

Det ligger helt naturlig for oss mennesker å vikle tankeprosessen inn i filosofisk backlash når de store spørsmålene i livet drøftes. Døden er et tema som dette, forventet å spore av mot fruktesløse selvmotsigelser. La meg likevel forsøke å utdype noen normer og regler ved døden, fullstendig fri for melankolske vinklinger.

Støtputer for våre elskede

Hva vil det si å dø? Jo, døden er ganske enkelt når en person slutter å leve. Hvorfor trengs det å vite mer? Hva som skjer etter er aldeles irrelevant: Det er kun de rundt deg som påvirkes av bortgangen din når den inntreffer, og for dem er du bare død. Du tenker ikke mer. Du beveger deg ikke. Noen påstår at sjelen eller andre former for eteriske substanser ved deg kan finne på å leve videre, men det har null og niks å si for oss andre mennesker.

Jeg vil ikke med dette avvise at man burde være redd for å dø, bare fordi man ikke belastes ved eget endelikt. Smerte, redsel, sorg og andre følelser bidrar kollektivt til å bevare nekrofobien til mennesket, men likevel er dette ting som kun spiller en rolle rett før døden inntreffer. Hva som venter deg i etterkant er opp til det store ukjente å bestemme. Enkelte religioner får det til å virke heller koselig i andre enden av tunnelen, din heldiggris. Derimot er det familie og nærmeste bekjente som må takle de virkelige tunge følgene av bortgangen din.

Regel nummer én er at din død er dine pårørendes smerte – ikke din egen.

Tre-dagers-regelen

Når regnes du som død? Eller sagt på en annen måte: Når mener dine medmennesker at du er død? Som tidligere forklart er det de som tar

støyten for din forholdsvis egoistiske bortgang, så burde det ikke da være opp til dem å erklære når det inntreffer? Jeg tipper du ikke har noen innvendinger, for du er jo tross alt død. Du bryr deg ikke.

Enkelte omkommer i ensomhet. Om ingen er til stede idet man tar dine siste åndedrag, når erklæres man da død? Per dags dato er det mulig i etterkant å fastslå dødstidspunktet med umåtelig presisjon, men en formalitet som dette betyr lite for de pårørende. For dem er du død når de sier du er det. Ofte hender dødsfallet en stund før det erklæres, og man «forsviner» fra samfunnets sosiale sammenhenger. Ingen ofrer deg en tanke før det har gått omtrent tre dager, og da begynner venner, familie, og kanskje folk fra jobb å frykte det verste. I deres sinn erklæres du død på den tredje dagen.

Likevel trenger du ikke å være omkommet selv om du er erklært det. Kanskje du er værfast på fjellet uten mobildekning? Inntil mamma og pappa omsider bevitner gjenoppstandelsen din idet du trer over dørkarmen hjemme, er du for dem død. Hva med forsikringssvindler? Det fins flere eksempler på folk som feilaktig bekreftes omkommet for å få utbetalt penger fra deres respektive forsikringsselskaper. Jeg var også død en gang faktisk. Tidligere i år dro jeg til Hemsedal for å lese til eksamen, det uten å si fra til bofellene mine. Mobilen ringte den tredje dagen, og det demret for meg at hvert sekund jeg lot den ringe tilbrakte jeg i limbo. Like fullt svarte jeg, og livet mitt var igjen et faktum.

Immunforsvaret

Mennesker er skjøre vesener. Vi er dårlig til å klatre, løper langsomt sammenliknet med de fleste andre dyr, og ikke klarer vi å hvile foten

bak nakken heller. Men på en annen side er vi flinke til å unngå situasjoner som fører til skader eller verre; kombinasjonen av dødsfrykt og oppsamlet kunnskap styrer oss unna dem. Det er som å ha et dugelig, dog ikke perfekt, immunforsvar hvilket hindrer oss i å gjøre ting som kan ta vårt liv. Dessverre gjelder dette i all hovedsak på et instinkt nivå: Du velger å ikke hoppe foran en bil i høy fart, men tyve røyk om dagen går helt fint. Så selv om mennesket er rustet mot momentan død, klarer vi ikke å snike oss unna den langsomme. Vi lever i øyeblikket men ser mot fremtiden med tunnelsyn, noe som gir opphav til tanker om udødelighet. Om du ikke vil hate deg selv om noen år, må slike vrangforestillinger unngås under alle omstendigheter.

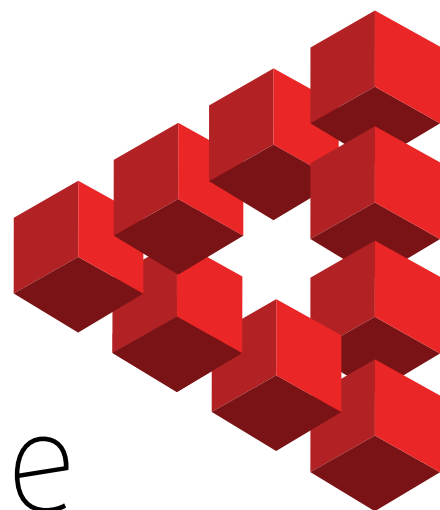
Ikke overvurder deg selv. Immunforsvaret slutter der sunn fornuft begynner.

Ikke akkurat en katt

Jeg overhørte her om dagen at «mennesket omkommer to ganger: Én gang når personen dør; neste gang når personens navn dør.» Det er langt ifra uvanlig at man ønsker å føre sine dyder, bragder, og røverhistorier videre til neste generasjon. Man forestiller seg et evig liv gjennom å bli lest om i historiebøker eller fortalt om i godnatthistorier. Derimot er ikke mennesket som katter og har flere liv. Ord kan ikke bære videre den samme personen som våre biologiske funksjoner opprettholder. Se heller på arven din som en god gjerning ovenfor dine nærmeste for å kompensere for smerten du etterlater deg. Mennesket har kun ett liv – vi får gjøre det beste ut av det mens vi ennå har muligheten.

Utgavens konkurranse

Palmars Prekære Palprime

Tekst: Ingvild Oxaas Wie

Palmar skal gjøre seg klar til ITGK-eksamen. Han har i stillhet arbeidet seg gjennom en god del utfordrende, tidligere gitte oppgavesett. Nå har han sittet med den samme oppgaven i flere timer, og tålmodigheten begynner å falne. Oppgaven handler om et såkalt «palprime», som er et tall som både er primtall og palindrom. Et eksempel på dette er 181.

Hovedproblemet med oppgaven er at han ikke bare skal bruke tittallsystemet, men også det binære tallsystemet. Det er nå hjernen til Palmar begynner å gå i surr og derfor trenger han din hjelp. I oppgaveteksten spør de så «enkelt»: «Hva er summen av primtallene under én million som er palindromer i både det desimale og i det binære tallsystemet?»

Hjelp stakkars Palmar og send din løsning av ITGK-oppgaven til konkurranse@abakus.no med emnet «PPP».

Løsningen på forrige utgaves konkurranse var $x = 5/24$ og $y = 7/24$.

sponset av Accedo

Vinnere

1. Morten Kartevoll
2. Alexander Asplund
3. Irene Nyborg

Premier

1. premie

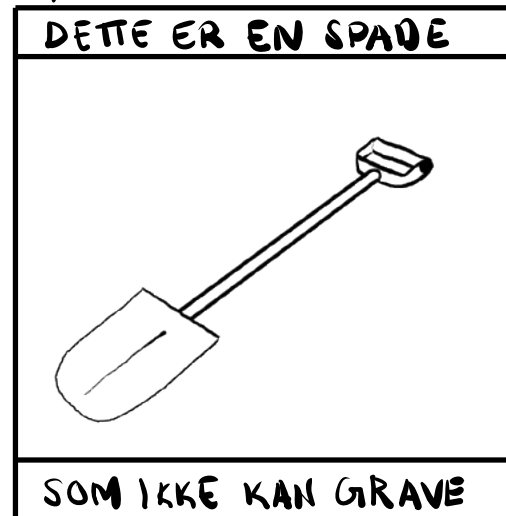
2. premie

3. premie

UBRUKELIG

HINT HINT

OVERHØRT PÅ NTNU

Smått & nett

– det du leser først!

Et drikkeproblem

LaBamba-Tone hadde store problemer med å åpne en Baileys-flaske på fest, og måtte spørre flere om hjelp. Overraskelsen var stor da det viste seg at korken allerede var av.

Kusine på kjelleren

Arrkom-lederen prøvde seg på søskenbarnet til Tuva under ludøl. Da det ikke førte fram, gikk han til Tuva for å syte og ga klar beskjed om at hun måtte overbevise kusinen for ham.

Hvalfangst

LaBamba-gutt ble observert slukt av en hval i Rundhallen på Samfundet ved stengt tid. Tydeligvis spiser hvaler mer enn bare krill.

Hallfire og Ørjan

Det kan være utmattende å være Abakus-leder. Det vet både dagens leder Martin og tidligere leder Ørjan. Er det derfor de begge ble observert sovende på julebordets nachspiel på Wildside?

Ludøl

Gratulerer til Lars Erik Fagernæs fra Arrkom for å vinne komité-ludøl! Husk på at jenter og dram også var på «kjempenes meny.» Håper du sov godt i busskuret etterpå.

Halloween

Fagkom-Vegard ga Arrkom-Sander en leken lapdance på Halloweenvors. Mottagelsen var ikke akkurat stående.

Arm ridder med uvillig passasjer

Økonomiansvarlig tok med seg førsteklasing hjem fra Samfundet, men uten tilbud om arme riddere til frokost dagen derpå, dro hun heller hjem til seg selv uten å overnatte. Ifølge ridderen selv trodde vedkommende førsteklasing at taxien skulle slippe henne av hjemme hos seg selv, og anklaget ham for å lure henne med seg hjem.

Kjellerflørt

Etter en heftig runddans på dansegulvet med en datajente, ble Omegas kjellersjef observert med en rødfarget movemberbart. «Han er jo kjellersjef da», var hennes svar på tiltalen.

PR-leder på julebord

For noen kan det kanskje være vel hardt å starte vorspielet klokken 14. PR-lederen er kanskje en av disse. Han måtte nemlig dra hjem fra Banksalen klokken åtte under årets julebord, og glemte å ta med seg både dressjakke, lommebok og mobil.

Sykkeltur 1

readme-Ask syntes det var en god idé å sladde med sykkelen, for så å bremse med frambremsen. I fylla. Både syklist og sykkel gikk i bakken, og begge måtte trilles hjem.

Sykkeltur 2

Ikke bare Ask klarte å tryne på sykkel. Abakus' leder Hallfem kjørte rett i en vegg da han «glemte» hvordan man bremsa. Å sykle er tydeligvis ikke som å sykle. Ikke gjør det når man er full.

